

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată la săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 3688/1923.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale din eparhia Aradului.

Ministerul Cultelor și Artelor, cu adresa Nr. 55.927 din 6 Noembrie a. c. ni-a trimis în copie, apelul D-lui Maior G. Caracaș din București, în chestia culegerii datelor despre faptele eroice și vrednice din războiu, precum urmează:

A P E L.

Subsemnatul, animat de cele mai frumoase sentimente de patriotism, în dorința ca faptele eroice și vrednice din războiu, precum și episoadele interesante din cari s'ar putea cristaliza adevărate istorie a vremurilor, să fie eternizate și redată generațiilor viitoare; m'am hotărât să apelez la întreaga suflare românească pentru a contribui la îndeplinirea acestui scop.

Rog, dar pe toți acei cari au trăit clipe mărețe, au văzut s'au au făcut acte demne de redat posterității, cari cunosc scene și dovezi de înalt devotament și sacrificii pentru țară, să ni le comunice în scris, așa cum s'au petrecut și cât mai apropiat de realitatea lor, neînălăturând numele persoanelor, localitățile și datele, dar fără a ține seamă de vr'e-o formă exterioară s'au literară.

Comunicările se vor face pe adresa subsemnatului la București Str. Izvor Nr. 9.

Toate lucrările cari vor corespunde scopului propus, vor fi redată sub forma cea mai publicității, purtând și numele celui ce le-a trimis.

Parte din scrieri vor fi publicate mai întâi în cele mai importante reviste și ziare, iar în urmă toate vor fi răspândite volume periodice prin institutul de editură „Eminescu” sub denumirea;

„Biblioteca Războiului”

„Din vrednicia neamului”.

„Episoade din Războiul nostru, povestite de cei ce le-au trăit s'au făcut”.

Incredințat fiind, că această operă patriotică și literară la care va contribui tot neamul românesc, va rămânea cea mai fidelă icoană a vredniciei neamului, și a vremurilor noastre, că apelul meu va găsi cel mai puternic răspuns în sufletele tuturor românilor iubitori de Țară.

Indatorăm pe conducătorii de oficiu parohial, ca această circulară să o cetească în sfânta biserică de pe amvon în proxima Duminică provocând pe toți aceia, cari au trăit clipe mărețe în războiu, au văzut s'au au făcut acte demne de redat posterității, cari cunosc scene și dovezi de înalt devotament și sacrificii pentru Țară, să le comunice în scris așa cum s'au petrecut și cât mai apropiat de realitatea lor, — D-lui Maior G. Caracaș în București, strada Izvor Nr. 9.

Arad, din șed. cons. a Sen. bis., ținută la 9/22 Noembrie 1923.

Ioan J. Papp
episcop.

Lumea modernă și biserica

— O întrebare din zilele noastre, —

Toate frământările, cari preocupă azi spiritul omenesc stau în legătură cu religia. Dacă urmărim cu deamănuntul fiecare problemă socială vom afla în fundamentul ei religia. Numai acela, care nu are facultatea de-a pătrunde până la rădăcină chestiile mari sociale și care le judecă dela suprafață nu poate înțelege acest adevăr. „Dumnezeu a așezat pe oameni în lume, ca să caute pe Dumnezeu, care nu este departe de nici unul dintre noi, căci în El viețuim, întru El ne mișcăm și în El suntem”. (Fapt apost. 17—29)

Întrebarea este, că: oare oamenii i-l vor afla pe Dumnezeu?

Aceasta se poate aplica la toate chestiile sociale mai importante, la toate luptele și fră-

mântările sufletești, numescă-se ele ori cum să vor numi. Nu-e vorba numai de întrebările teologice controversate, ci de toate întrebările, cari ating binele și prosperarea popoarelor. Chiar dacă la aparență vor sta foarte departe de religie, totuși sâmburele este atât de aproape de religie, căci raportul între Dumnezeu și omenire este stabilit prin religie.

De aceea ori-ce părere, că *politica, viața publică* nu are a face cu religia, este falsă. Aici sunt două rătăcir posibile. Se aduce politica și luptele politice de azi în legătură inversă cu religia. Aceasta este în dauna religiei și s'a făcut în modul acela des obicinuit, că religia s'a pus în serviciul unei partid politic, și așa s'a făcut și ea vinovată de sisteme politice inverse și stricacioase. Așa s'a făcut responsabilă religia de minciunile, cari zăceau în astfel de sisteme politice.

O altă rătăcire dăunătoare este, când nu recunoaștem s'au nu voim, să recunoaștem legătura religiei cu toate manifestațiunile vieții publice și cu problemele sociale.

Adevărul este, că toate problemele sociale să resoalvă, după raportul în care stau cu Dumnezeu și cu religia. „Alt fundament, zice Pavel, (Corintei 3) nu se poate pune decât acela care l'a pus Isus Hristos“.

Aceste cuvinte le putem aplica nu numai la fundarea bisericii, ci la toate ce există. După cum Hristos este singurul fundament pe care se poate zidi biserica sa, așa că fiecare zidește în zădar, care voește să zidească pe alt fundament organizarea societății omenești, căci însuși Dumnezeu este baza tuturor lucrurilor, cauza existenței și a dezvoltării lor și o altă bază nu poate nime pune. Aceasta este din sâmburele tuturor luptelor spirituale de pe terenul vieții publice.

Numai din acest punct de vedere se resoalvă, toate chestiile importante, după raportul în care stau ele cu Dumnezeu și cu biserica, și dela acest raport atârână, că servesc ele oare la zidire s'au la dărâmare, duc ele la fericire s'au la stricăciune. Ce voește lumea modernă, în luptele prezente dela biserica lui Hristos?

Zicem, „lumea modernă“, pentru că aceasta se deosebește într'un punct de lumea veche. În recunoașterea adevărului, că toate problemele sociale stau în legătură cu religia, a fost lumea până în timpul mai nou de acord. Ea nu a negat adevărul, că frica Domnului și religia trebuiesc să fie baza tuturor raporturilor sociale. Asupra ființei lui Dumnezeu și asupra felului de adorațiune, nu au fost oamenii de aceeași părere. În cece privește adevă-

rul fundamentat, că fără Dumnezeu nu poate exista nimic, și nici un stat nu poate trăi fără religie, au fost toți oamenii de aceeași convingere.

Dacă privim rătăcirea și orbirea atât de contimporani, asupra acestor adevăruri fundamentale, apoi nu putem să nu invocăm măririile păgânilor unde spiritul omenească se manifestă din fundul conștiinței sale naturale aprobând aceste adevăruri.

Cel mai cu minte și mai limpede judecător al anticității grecești — *Aristotel* proclamă venerațiunea lui Dumnezeu, ca una din cele șase baze, fără de care nici un stat nu poate exista. Deaceea numără preoțimea, ca prima clasă socială în stat și voește, ca o parte din averea statului să fie întrebuințată pentru cultul divin.

Aceasta e o dovadă a minții nepângărite a omului.

Cicero, un alt martor din Roma, își exprimă convingerea zicând: „că nici credința, nici fidelitatea, nici societatea omenească, nici ideea dreptății nu pot să existe între oameni fără frica zeilor. Avem deci aici doi martori păgâni.

Nu trebuie să mai amintim, că în toate veacurile creștinătății au existat aceste convingeri.

(Va urma)

„Cuvântul.“

O mare personalitate de condeiu, poet și tălmăcitoriu neîntrecut al pătimirilor noastre ministrul artelor și al cultelor, *Octavian Goga* inspirat de altruismul unei activități pastorale mai avansate care, revărsat ca apele cari fecondează, să aducă orizonturi mai largi și mai înălțate în funcțiile și îndeletnicirile noastre sacerdotale, — a dat drumul tremurătoarelor fibre sufletești, ca din preoțimea Bisericii noastre dreptmăritoare să creieze o armatură puternică din capacitate, onestitate și muncă desinteresată. Mari gânditori și celebre condeie s'au grupat în jurul acestei reviste, ca să aducă noi orientări în împlinirea apostolatului și palpații mai violente în viața noastră tardivă.

O mentalitate anahronică făcuse, ca în zorile păcii să ne părăsim altarele și să ne aruncăm în tulburile valuri ale raționalismului și utilitarismului. Entuziasmul delirant de altădată s'a schimbat în valuri tenebroase și ne-am trezit în instinctivă repulsiune tot mai

pronunțată din partea sufletelor încredințate nouă. Figura preotului nostru, nobil model de artă antică, a devenit o jalnică parodie.

Acest spectacol a provocat explozii de durere nu numai la factorii de cădere, ci profund este se accentuau tot mereu și tot mai energetic chiar și din rândurile vieții noastre publice și sociale. Ochii noștri nu puteau suporta figurile de o inițial calculată rafinare ci mai valoros în satele noastre, în suggestiva personalitate a preotului căutam un prevestitor magic care vieța noastră să o facă fermecătoare de celumusețe.

Glas de trâmbiță delicat a sunat atunci, ca să ne trezească din aceste atitudini negative și cu stăruință s'a coborât la vetrele noastre, să ne convingă că numai generoase avânturi pot fructifica silințele noastre și că a ne mulțumi numai cu roluri negative este un păcat în contra datorințelor patriotice. Grandioarea ideii și a cugetării, amplitudinea sufletescă, fermecătoare frumusețe a limbei, judecata impersonală ce se refrângea din tiparul acestei reviste, mărgăritar al simțirii și al gândirii, ne-a cucerit sufletele și mulți ne-am reîntors din calea rătăcirilor cu promisiunea în inima sufletului nostru, că vom ieși din aceste atitudini dezolante cari numai ocară ne-au adus din partea oamenilor de bine. Ne-am trezit din aberație și sub impulsul mișcătoarelor cuvinte de muștrare am îmbrăcat haina candoarei, ca cu sfințenia să ne împlinim datorințele și să înlăturăm spasmul durerii coborât în suflete.

Cetind aceste rânduri, fiecare dintre noi, simțind magia puterii a slovei, a simțit o agrațională satisfacție și o putere ascensională, ca să poată împlini mărețul rol al propovăduitorului evangheliei lui Christos. Prin această prismă cristalizate concepțiile noastre, puritatea de credință n'a mai putut fi întunecată, ci stăpâniți de forța morală, am căutat indisolubila unitate de simțire și avânt, recunoscând adevarul că preoțimea astăzi are un rol mai complex.

Mărturii nemincinoase despre revirimentul produs în sufletele noastre pe urma fascinantelor contribuții din această publicație, sunt organizațiile preoțimii noastre, în cadrele cărora s'a pornit o intensă lucrare intrată în asentimentul tuturor, fie pretențiosul cărturar sau sufletul neperversit al țaranului din satele noastre.

Incetarea acestei reviste, al acestui colecător de geniale idei al celor mai ilustre talente, ne umple inimile de tristețe. În numărul din

urmă ni-o anunță aceasta delicatul scriitor: Gh. P. Ungur și talentatul Ioan Gh. Savin motivând dispariția cu insuficiența materială. Ne lasă o mică speranță, dacă vom ști să aducem noi aceasta jertfă.

Cum nu, Doamne, când noi toți, douăzeci de mii de preoți ortodocși am fi pătrunși de importanța unui călăuzitor ce ne dă parfumul trandafirului, sau, a garoafei, umplând internul nostru de miresme ce înalță sufletele noastre doritoare de ambiante atmosfere! Atâta sacrificiu să nu putem noi aduce pe altarul culturii noastre?! Nu ajunge din întregirea ce o primim noi dela Stat atâta, ca să putem face posibilă reparația acestei excelente reviste în care își varsă toată nobleța gândirii suflete distinse și pătrunse de un cuceritor ultraism?!
-

În adunările noastre ce ne stau înainte să ne ridicăm glasurile și să dăm toate asigurările Ministrului de Culte, că preoțimea noastră înțelege rostul acestei reviste și o consideră ca o inexorabilă necesitate, dând chipul luminatului preot pătruns de dragoste pentru neam și țară.

Ne sunt înainte convenirile noastre în vederea acțiunilor constituționale, în cari vom releva ferbintele noastre dorinți pentru reparația acestui izvor de lumină, merit să ne aducă premeniri culturale și sociale și să ne croiască un drum către maturitate.

Sihastrul.

Sfințirea bisericii din Șoimoș.

Călătorul, care strătaie cu calea ferată, ori cu drumul de țară, ținuturile noastre românești, vrând nevrând își izbește privirea de turnurile bisericilor. Aceste turnuri în mintea scrutaătorului nu lasă întipărit numai caracterul religiei ce reprezintă semnele ce iele le poartă, ci dela mărimea, frumusețea și curățenia lor, cugetătorul prin deducere își face concluziunea despre stadiul de cultură și bunăstare a respectivei comune. Acei păstori sufletești și conducători sinceri ai poporului nostru cari în domul de a da un avânt la tot ceea-ce e românesc, stăruind și conlucrând la refacerea bisericuțelor noastre rămase în părănegire au satisfăcut sentimentului religios și au făcut un paș spre progres cultural și mândrie națională.

În Duminică din 22 Octombrie (4 Novembre) s'a sfințit biserica refăcută din comuna Șoimoș. Această biserică zidită prin anii 1787, înfruntând îndecursul a lor 136 ani toate loviturile sorții, merita să fie adusă la forma ce a primit-o prin noua refacere. Actul sfințirii a fost săvârșit de către P. O. Domn. Procopie Givulescu protopop tractual asistat de preoții: Dimitrie Ganea din Mijlova, Stefan Bogdan din Sâmbateni, Ioan Evuțian din Odvoș și Ilie Chebeleu din Șoimoș. Atât la sfințirea apei, în cunjurarea sf. biserici, cât și la liturgie a cântat corul tinerimei din Radna condus de învățătorul de acolo Ciochina fiul comunei Șoimoș. Afluența credincioșilor veniți și din comunele învecinate au dat actului sfințirii timbru de sărbătoare iară cântările precise, predica și serviciul pompos, au lăsat în inimile credincioșilor impresii tari de credință în una, curată sobornicească și apostolică biserică ortodoxă. Predica ocazională rostită de preotul *Ioan Evuțian* e următoarea:

Iubiți Creștini!

Când privesc peste fețele D-Voastră, când văd adunată în jurul Altarului și în casa Tatălui ceresc o așa impunătoare oaste creștinească, venită aici din o adevărată dragoste, cu scopul de a se închina lui Dumnezeu, sufletul meu tresare și este cuprins de aceea fericire, pe care a predicat-o Mântuitorul nostru Isus Hristos în predica de pe munte prin cuvinte ca acestea: „Ferițiți sunt cei curați cu inima, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Ce cuvinte dulci, ce cuvinte dumnezeiești! Să fii curat la inimă și vei primi dela Mântuitorul cheia cu care să deschizi porțile împărăției lui Dumnezeu.

Omul, cea mai perfectă creațiune a lui Dumnezeu, pe lângă corpul peritor e înzestrat și cu puteri neperitoare cari sunt ascunse în interiorul omului, ca o comoară scumpă. Aceasta comoară pe care o numim noi suflet e o schinteie dumnezeiască, care luminează toată ființa noastră. Și după-cum corpul omului n'are astâmpăr, ci își pretin de pentru sine hrană și curățenie, asemenea și sufletul nu are astâmpăr, ci se sbate în noi neconținut și cere dela noi să-i dăm hrana cuvenită, curățenia recerută, dorindu-se neconținut să fie în apropiere de Dumnezeu și să vadă fața lui Dumnezeu.

Dacă ochiul omului e curat, vede toate lucrurile din lume curate așa după-cum sunt; iară dacă sufletul e curat omul ajunge la fericirea de a vedea fața lui Dumnezeu. Ochiul se ține curat prin grijă și spălare, iar sufletul prin rugăciune și închinare. Închinarea și rugăciunea este o urmare firească, ce izvoarește din sufletul omului bun. Dacă privim la prima jertfă la prima închinare de care ne istorisește vechea Scriptură la jertfa și închinarea lui Cain și Avel, putem constata, că închinarea și jertfa lor a fost deosebită. Până când închinarea și jertfa lui Cain, nu precedea din o inimă curată, ci mai mult silită și dușmănoasă; a lui Avel precedea din o inimă curată, bună și plină de dragoste. Efectul îl știm cu toții: închinarea lui Cain a rămas neprimută și rugăciunea lui s'a împrăștiat ca pulberea pământului; închinarea lui Avel însă a devenit un izvor, o apă curgătoare, din care fiii tuturor neamurilor pământului se adapă; iară fumul din jertfa lui îl simțim vecinic, ca pe un Duh curat, ce împrășteie darurile sale peste cei ce poartă sufletul curat și inima bună.

Iubiți Creștini! Pentru scutul și lipsele noastre trupești clădim case de locuință pe seama noastră și a urmași lor noștri, iară pentru cultivarea vieții noastre sufletești așezăm biserici și altare. Bisericile și Altarele fiind locuri de închinare de jertfă și de curățirea sufletului, în toate vremile și la toate popoarele au avut formă deosebită de casele destinate pentru locuință trupească, traiu și lipsuri omenești.

Dela jertfa lui Avel încoace, despre multe jertfe ne istorisește Biblia și scripturile, nici una însă nu a putut întrece în curățenia inimii jertfa lui Isus, dar nici nimenea altul nu a putut vedea mai clar și mai limpede fața lui Dumnezeu ca Isus. Până când toți închinătorii cei vechi au jertfit oi, boi, capre și iezi Hristos s'o jertfit pe sine însuși cea mai curată jertfă a fost jertfa de pe Golgota. Sub crucea de pe Golgota a curs sânge nevinovat pentru împăcarea omului cu Dzeu, sub crucea de pe Golgota s'au șters păcatele omenimei, prin crucea de pe Golgota am învățat să purtăm crucea suferințelor noastre pământești; prin aceasta cruce am învățat să iertăm pe cei ce ne greșesc nouă, crucea de pe Golgota a deschis inima necredincioșilor, ca să strige: Cu adevărat fiul lui Dumnezeu a fost acesta. Deci dacă fiul lui Dumnezeu, întreaga sa operă de mântuire a săvârșit-o prin semnul crucii, am putea noi cari ne îndulim de învătăturile lui să-i răpim acest frumos semn de înviere de pe biserică și din credința Lui? Nu putem! căci dacă Mântuitorul nu voia, ori îl era spre grăutate jertfa de pe cruce, atunci îl putea să aducă 12 legoane de igeri, cari să-l coboare de pe cruce și să-l ducă cu pompă împărătească în mijocul templului evreesc din Ierusalim. El însă n'a voit, precum nici Tatăl n'a voit, rămânând, ca opera de mântuire să se săvârșească prin cruce, iară religiunea lui să se numească religunea crucii.

Cuvântul lui Dzeu se poate predica ori și unde, închinare lui Dumnezeu se poate face în tot locul: căci: Duh este Dumnezeu, și cel ce să închină lui să se închine cu Duhul și cu adevărul. Credința lui Isus nu constă numai din închinare și predicare, ci constă partea ei fundamentală din aducerea jertfei și administrarea tainelor. Cu privire la jertfă zice Mânt. la cina cea de taină: „Aceasta să o faceți întru pomenirea mea”; iară cu privire la administrarea tainelor zice: „De nu vă veți boteza din apă și din Duh nu veți putea ajunge în împărăția cerurilor; iară cu privire la sf. Cuminecătură: „De nu veți mânca trupul meu și de nu veți bea sângele meu are viața vecilor și eu îl voi fi va pe el în ziua cea de apoi”; — iar cu privire la sf. Maslu: „De este cineva bolnav între voi să cheme preoții bisericii și să se roage pentru el”. Pentru săvârșirea acestor lucruri mari, Hristos s'a îngrijit ca apostolii săi să aibă „putere de sus” să aibă „Dar” să aibă „duh”, de aceea a chemat la sine pe apostolii săi și le-a zis: „Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele iertate vor fi, cărora le veți ținea ținute vor fi Darul de a lega de a deslega, de a vindeca, de a tămădui și darul de a sfinți apele nu îl are nimenea pe pământul acesta decât biserica apostolicească și sobornicească, care prin crucea lui Hristos, prin următorii lui Hristos episcopi și preoți le împărtășește tuturor, celor ce au inima curată și se apropie cu frica lui Dumnezeu cu credință și cu dragoste față de dănele...”

Iubiți Creștini! V'am arătat până aci după putința mea secretul și tainele de mântuire sufletească, pe cari le posedă biserica noastră ortodoxă, singura

biserică, care a păstrat învățăturile de credință, așa după-cum le-au învățat Apostolii lui Hristos.

Acum iubiților credincioși, trebuie să ating de durere, partea bolnavă a bisericii noastre ca un fior cimi trece prin minte și prin suflet glasul de durere a Mântuitorului, care l'a cina cea de taină, după-ce a spus toate tainele sale apostolilor săi a zis: „Amin, grăiesc vouă, că unul dintre voi mă va vinde...” Apostolii toți se întristară, iară întristarea lor crescă și mai mare când Mântuitorul spuse apriat: „cel ce întinsă cu mine mâna în blid, acela va să mă vândă”; însă Fiul omenesc, merge, cum este scris despre el, dar vai de omul acela, prin carele fiul omenesc se va vinde, mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut...

Ce asemănare între Iuda Vanzătorul, care pentru 30 de arginți vându pe învățătorul, cu care el mai înainte întinsă mâna în Elid și între acei fil rătăciți ai bisericii noastre, cari mai ieri alaltăieri se cuminecară cu noi dintr'un potir, iar azi la vreme de ispită ne vândură și se lăpădară de noi. Dar nu fu de ajuns vânzarea și lăpădarea lui Iuda, ci el făcu și cea mai mare nerușinare, căci ca să fe mai sigură prinderea lui Isus, să repez' la fața blândă a lui Isus și îi detușă sărutarea vicleană și scârboasă zicând: Acesta i prindă-ți!... Alt-cum dujă a tul fie el de orice natură, caută să te lovească acolo unde mai rău te doare, sau după-cum zice proverbul românesc „te lovește unde ești mai frumos”, „te lovește în n' mele Tatălui”... omul cuprinde Duhul rău al răzbnării, îți caută fața să te lovească; căinele ajuns în turbare nu'și mai cunoaște Stăpânul, ci îi caută fața să i o umole cu venin; vipera și puil de nepărcă sare dela pământ până la fața omu'ui, ca acolo să-și verse ven'ul... întocmai așa o fac și fil rătăciți, a bisericii și neamului nostru, cari dimpreună cu dușmanii de veacuri a bisericii lui Christos, caută să lovească biserica noastră a olo unde e mai frumoasă, acolo unde nouă ni-e mai dragă în față, în cruce. Dușmanii creștinismului știu ei prea bine că pierdută fiind odată crucea din biserica noastră, i-se va pierde forma și caracterul de biserică creștină; i-e va pierde deodată cu crucea și puterea de tămăduire, puterea de virdecare, puterea de legare și deslegare pe um și puterea de a sfi și apele și casele credincioșilor, și în fine când va slăbi puterea crucii în țara noastră va peri și virtutea și țăriia noastră națională și noi nu vom mai fi tari în războale lară după-ce foarte acestea se vor întâmpla, vor urma răzmerițe și războale apoi va urma focul cel roșu, împărăția cea roșie, care dusă la nimicire țara și poporul cel mai ortodox, cel mai pravoslavnic pe Rusia și poporul ei. Acestea toate au să se întâmple prorocesc anticriștii zilelor noastre, iară după aceea se va scula Avraam, Iacob și Moisi și vor domni liniștit și tihniți fiii lui Izrail peste tot pământul. — E prea deochiată politica acestor blânzi predicatori, cari cu vorbe dzeiești — însă cu inimă necurată și cu sufletul pitn de venin cearcă să ne ademenească, ca noi să nu le înțelegem gândurile și să nu le cunoaștem portul. Oare nu are lumea de azi multele ei nevoi scăderi și păcate, cari ar trebui îndreptate de către cei ce doresc să propage adevărul? Oare China și Iaponia India și Tibetul, Azia Africa și Australia și mai presus de toate America, unde nu se cunoaște adevărul propagat de Christos, nu ar avea lipsă de predicatori? Oare stradele Newyorcului și a Chicagului nu sunt pline de anarhiști, de răufăcători de înșălători și de ucigași? De ce nu li se predică lor adevărul? Oare nu este destulă sărăcie, oalătate,

lipsă de hrană sufletească și trupească în toate țările și orașele lumii? Au nu ar trebui aceste lucruri și rele îndreptate mai întâiu și mai pe urmă apoi să îndreptăm crucea de pe turnurile bisericilor creștine?

Nu-mi permite I. Cr. nici timpul, dar nici sărbătoarea pe care ne-am adunat să o sărbătorim, să dezgolesc în toată uriciunea lor pe acești lupi imbrăcați în piei de oi, pe acești Irozi și luzi, omorători de Christos și pângăritori de cruce, ci le zic cu vorbele Mântuitorului Vai lor! Mai bine ieră de nu s'ar fi făcut!

Biserica lui Christos este casa Tatălui din Evangelie care aveă 2 feciori, dintre cari unul a fugit dela casa Tatălui să-și caute fericire în o țară îndepătată, a fugit din casa unde să satura cu pâine în țara unde trebuia să se sature cu rădăcini de cari mâncau porcii; a fugit din casa unde se chema fiu, în țara unde să chema rob și slugă și după cum fiul rătăcit din evangelie asemenea și fil cari fug de casa Tatălui ceresc, de Biserica noastră ajung din fil robi, nutrinduse cu învățături streine și săci de cari nici odată nu se vor satura. Eu am nădejdea însă că acești fil, cari azi nu știu ce fac, se vor satura de pâine și va fi bucuria revederii mare.

Biserica noastră este casa Tatălui Ceresc, despre care Fiul zice: „De ce m'ați căutat? Au nu a-ți știut că mie în casa Tatălui meu mi se cade să fiu.”? Deci toți cei ce caută pe Hristos, în casa Tatălui său să-l caute, căci în alt loc nu îl vor afla!

Iubiților Creștinii! Ne-au murit moșii și strămoșii, părinții, frații și surorile, soții și soțiile, fil și ficele și toți au aflat odihnă dulce și vecinică sub umbra crucii lui Hristos. Am purtat războale cu păgânătatea și în semnul crucii i'am învius; prin cruce și biserică am susținut legea limba și credința străbună; să trăim și mai departe și să murim și noi și fil noștrii în nădejdea învierii prin crucea și biserica lui Hristos.

Iar acum Vă argătesc pe D-Voastră iubiți credincioși ai bisericii din comuna Șimoș, cari a-ți refăcut acest loc de închinare, acest lăcaș al lui Dzeu; Vă fericesc și cu tot focul dragostei mele de slujitor sincer al altarului și propovăduitor a credinței lui Isus-rog pe Tatăl cel ceresc, ca să auză cererile și rugăciunile, cu cari D-Voastră ve-ți alerga la El ziua și noaptea și pri câte Ve-ți cere din lăcașul acesta Tatăl cel ceresc, după mila, îndurarea și înțelepciunea lui să Vă deie.

Iară Sf. Ta păstor sufleteșc, străjer neadormit a credinței lui Hristos, care Talantul ce l'ai primit dela Stăpânul, nu l'ai lăsat în părașenie, ci l'ai îndoit l'ai curățit și lustruit și ai lucrat cu el după putințele Sf. Tale, să iei răsplata cuvenită dela Dzeu; iară noi cei de față ne închinăm muncii Sf. Tale și îți dorim sănătate și izbândă în toate lucrările Sf. Tale, pe câmpul păstoririi sufletești.

Iară D-Voastră iubiți și stinați oaspeți, cari a-ți alergat să dați cinste bisericii lui Hristos, iară nouă slujitorilor ei țarie, primi-ți dela noi mulțumiri frățești iară dela Tatăl cel ceresc binecuvântare.

Darul Domnului nostru Isus Chistos, Dragostea lui D-zeu Tatăl și împărășirea Sfântului Duh să fie cu Voi cu toți, acum todeuna și în vecii vecilor Amin.

„Ce-i aia; control?“*)

Față cu cele publicate în Telegraful Român din 7/20 Noembrie 1923 sub titlul de mai sus, am de dat următoarele lămuriri:

Cărțile pe cari le exoperasem gratuit pentru preoții congresiști dela Arad, le-am alus și adus cu mine, eu însu-mi. Păr. Z. Păclișanu a avut amabilitatea a dispune să le pot alege eu, după propria mea chibzuință, din depozitul dela On. Ministeriu al cultelor și artelor.

Cât eu am căutat, acolo nu am dat de nici un exemplar din cartea de ocară a preotului Sachelarie dela București. De era, știam ce am se fac; — sau de mi se oferia, o respingeam, cunoscându-i cuprinsul.

Înainte de a transporta — în ziua primă a congresului — cărțile la locul de întrunire a congresului preotesc, le-am desfăcut colet de colet, fără să văd măcar un singur exemplar din cartea cu pricină.

N'am văzut-o nici sub durata congresului de două zile, când încă am dat cu ochii printre cărțile sortate pe o măsuță alături de birou.

Afirm deci categoric: *Cartea cu pricina n'a intrat nici în sala Congresului.* Părintele Aurel Nistor, care primise mandat de a le distribui, are cuvântul: să spună de a văzut-o, căci mie nu mi-a pomenit de ea, nici dânsul, nici alteineva.

Preoții, cari o vor fi primit la Congres, sunt invitați să mă avizeze, pentru a face necesara investigație: Dela cine și unde o vor fi primit, dacă li s'ar fi imbiat.

Eu nu am aflat nimic, nici măcar că li-ar fi imbiat-o cineva.

On. organe de publicitate ale eparhiilor Cluj, Arad, Orade și Caransebeș sunt rugate să publice aceste lămuriri, spre a mi-se putea servi din partea fraților preoți, informațiile cerute mai sus.

Arad, 9/22 Nov. 1923.

Protoieru Dr. Gh. Ciuhandu,
prez. Asoc. Clerului din mitr. ortodoxă.

*) Nu contestăm că între cărțile alese de păr. prezident al Asociației clerului n'a fost și această broșură. Constatăm însă din nou că ea s'a împărțit la congres printre celelalte. Preoții, cari au văzut lucrul, vor da în scris declarația lor P. C. S. păr. Dr. G. Ciuhandu N. R.

Nr. 3807/923.

Comunicat oficial.

Ministrul Cultelor și Artelor, cu No. 57160/923 din 16 Noembrie a. c. ne trimite în copie adresa No. 149.189 a Ministrului de Finanțe de următorul cuprins:

„Referindu-ne la adresa Dv. No. 51.583/923 avem onoare a va aduce la cunoștință, că veniturile epitrafilului, fiind considerate ca venituri profesionale, trebuiesc neapărat impuse cu cota de 12%, conform art. 48 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe și conform decizei comisiei centrale fiscale, instituită conform art. 84 din aceeași lege.

Asupra evaluărilor veniturilor sunt suve-

rane comisiunile de recensământ respective, care în stabilirea impunerilor, trebuie să țină seamă și de declarația Preotului.

Contribuabilii nemulțumiți de impunerile, ce li se fac au deschisă calea avelului, Ministrul neputând în nici un caz să modifice din oficiu rolul și matricola.

Ceeace prin aceasta aducem la cunoștința Onor. preoților spre știre și conformare.

Arad, 14/27 Noembrie 1923.

Ioan I. Papp
episcop.

INFORMAȚIUNI.

1. Decembrie. În dimineața zilei de 1. Decembrie, cu prilegiul aniversării a 5 ani dela unirea Ardealului cu patria mamă și a intrării armatei române în Transilvanie, în orașul Arad a avut loc o serbare națională plină de entuziazm. La oarele 10 $\frac{1}{2}$ s'au oficiat serviciile religioase la toate bisericile din loc.

La catedrală au servit clerul parohial. Au participat Consistorul sub conducerea P. S. Sale Dlui Episcop *Ioan I. Papp*, autoritățile civile și armata. Onorurile le-a dat o companie de soldați cu muzica militară și cu drapelul.

Prin rugăciuni pioase s'a cinstit memoria celor 800 mii de eroi, cari au dat posibilitatea săvârșirii unității naționale. S'a arătat că azi trebuie să fie în conștiința fiecăruia datoria unității culturale și sufletești în masele adânci ale poporului.

Conferință la Palatul cultural. *Domnul M. Stefanescu directorul f. Principele Carol va ținea Duminecă în 9 Decembrie după masă o conferință la Palatul cultural cu subiectul „Arta venețiană”.*

Un baptist botezat la noi. La 4/17 Noembrie a. c. am primit în sânul bisericii ort. române din Curtici pe baptistul, George, în etate de 20 ani, fiul fruntașului baptist Alexie Don din Curtici. Numitul s'a prezentat de bună voie și a cerut încorporarea sa în sânul bisericii noastre în care crede, voiește să fie și se moară. După aceste declarații, l-eam chemat să-mi urmeze la sf. biserică și acolo în mijlocul bisericii, în fața nașului său, epitropul Traian Don, după declarațiile de credință față de biserică și legea noastră cu toate așezămintele ei, și-a făcut cruce, a sărutat sf. cruce și sf. icoane l-am botezat după preserisele moitfelnicului și mi-a declarat că rămâne credincios botezului primit și bisericii în sânul căreia a intrat azi.

„Dacă nu vreau să rămân credincios până la moarte bisericii ort. române, să n'am noroc în viață” a încheiat cel botezat. Eu am adaus „Amin, Dzeu să-ți ajute, fiule George”. *Ioan Nicorescu, paroh ort. român.*

CONCURSE.

Nr. 2950/1923.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile (26 Noembrie — 26 Dec. st. v. 193.) pentru conferirea pe durată exclusivă a anului școlar 1923/24 a bursei vacante din fundațiunea *Teodor Pap*, administrată de subsemnatul Consistor.

Îndreptățiți la acele burse sunt, conform Literelor fundamentale: a) rudeniile fondatorului, b) tinerii români ortodocși din Giula, care studiază la noi în patrie, c) în lipsa recurenților indicați sub a—b urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche, cari cercetează școale elementare, civile, sau medii, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale-liceale, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și eleve:

Concurenții (între care pot fi și bursierii anului trecut cari au întreprins de a se justifica fiindu-le votate bursele numai pe un an școlar), au să-și prezinte cererile la Consistorul subsemnat în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autenticate la vr'un notar public:

1. Extras de botez din matricula bisericească provăzută cu clauzula oficiului parohial local, că petentul și azi aparține bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului să adaugă și informații familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică locală cu date specifice despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovadă.

4. Atestatul școlar de pe anul școlar trecut, iar universitarilor despre toate cursurile respective semestrelor ascultate și document despre examenele prestate.

5. Certificat medical dela vr'un medic oficios despre starea sanitară.

6. Concurenții să arate: ce aventură bursă mai au, dovedind cu adeverință dela Direcțiunea școlii de au sau nu au bursă și dacă au ce sumă face aceea.

7. Atestat dela profesorul de religie (catihetul) al școlii despre aceea, dacă petentul a fost străduitor în studiul religiei și a avut bună conduită sub raportul religios-moral. (Aceasta dispoziție nu privește pe studenții de academii.)

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din șed. Cons. dela 17/30 Noembrie 1923.

Joan J. Papp
episcop.

—□—

1—3

Pentru întregirea parohiei vacante din comuna *Firighaz*, protopopiatul *Vinga*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Una sesiune parohială în estensiunea ei de azi, parte arător parte fânaț. 2. Casă parohială cu intravilan. 3. 1/2 sesiune pământ ca răscumpărare de bir preoțesc, cum a fost și în trecut. 4. Stolele legale. 5. Întregirea dotației preoțești dela Stat.

Preotul ales va solvi toate dările publice după întreg beneficiul din parohie, va predica cel puțin de două ori la lună și va catihiza la școala din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Casa parohială reclamă renovare radicală, care se va și efectui în anul acesta.

Parohia e de cl. I., la candidare se admit însă și recurenți cu calificățiune de cl. II., dacă nu se află nici un reflectant de clasa primă.

Recursele ajustate cu documentele necesare conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din *Firighaz*, se vor înainta în termenul concursual oficiului protop. din *Vinga*, iar recurenții se vor prezenta în cutare *Duminecă*, ori sârbătoare în sf. biserică din *Firighaz* spre a se face cunoșcuți poporului.

Dat în șed. Comitetului paroh. din *Firighaz*, ținută la 8/21 Octomvrie 1923.

În conțelegere cu: *Dr. P. Tiucra*, protopop.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. a III *Brestovăț*, tractul *Belinț* se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în *Biserica și Școala*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesiune parohială constătătoare din 27 jugăre, 660⁰⁰□, parte arător, parte fânaț.

2. Locuință parohială cu 3 camere, bucătărie, cămară, pivniță, apoi supraedificate economice și intravilan de 400⁰⁰□, lângă locuință.

3. Birul legal dela 40 numere de case.

4. Stolele legale și

5. Întregirea dela stat.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a-și așterne petițiile concursuale instruite cu documentele prescise, între cari și atestat despre eventualul serviciu de până acum, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ortodox român din *Belinț*, județul *Timiș*, și a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din *Brestovăț*, spre a-și arăta desteritatea în cântare și-n tipic, respective în slujire și în oratorie.

Sarcinile publice după sesiune, grădină și locuință le poartă alesul.

Nainte de a se prezenta în parohie, trebuie să meargă la șeful tractual să dovedească, că poșede calificăția concursuală, și dacă sunt din altă dieceză, la *Prea S. D. Episcop diecezan*, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la această parohie

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II din *Alioș*, protopopiatul *Vinga*, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

1. Una sesiune parohială în estensiune de 30 jugh.

2. Un intravilan de 1 jugh.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Întregirea dotației preoțești dela stat.

6. Casa parohială fiind deteriorată, comitetul parohial a luat angajament de a o renova. Până atunci parohului ales i se va asigura locuință într'un despărțământ al școlii confesionale.

Alesul va predica totdeauna când îi va fi rândul în serviciu, se va îngriji de vărurea pe dinăuntru a casei parohiale, va avea să catihizeze la școlile din loc și va fi îndatorat a ceda până la 7/20 IV.

1924 jumătate din întreg beneficiul parohiei văduvei preotese Țiucra.

Recursele adresate Comitetului parohial din Alioș se vor î.ainta în termenul concursual oficiului protopopesc din Vinga. Iar reflectanții au să se prezinte în sf. biserică ort. română din Alioș spre a se face cunoscuți poporului.

Cei din altă dieceză vor cere binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh *Terentia Petrovici* din Țela, protopresbiteratul Lipovei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Un intravilan parohial de 1200 st. □
2. Una sesiune parohială completă.
3. Birul preotesc în bani din fundațiunea „Toma Galetar” anual 600 adecă șase sute Lei, cu adaus de scumpete.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dela stat (Cvota capelanilor).

Alesul capelan va beneficia jumătate din venitul parohial atâta timp, cât parohul va fi în funcțiune, iar după aceea va beneficia întreg venitul în sensul §-lui 6 din Reg. pentru parohii.

Alesul capelan este obligat a catihiza elevii ortodoxi dela școala primară din comună și va suporta dările publice în proporția venitului.

Parohia e de clasa I-a.

Doritorii de a reflecta la acest post sunt poștiți, ca recursele adresate Comitetului parohial din Țela, ajustate cu documentele recerute pentru clasă primă și cu atestat despre eventualul serviciu prestat pe teren bisericesc-școlar, să le înainteze P. On. oficiu Protopopesc din Lipova în termenul concursual, având sub durata acestuia, pe lângă respectarea strictă a disparițiunelor cuprinse în §. 33. din Regulamentul pentru parohii și numai după prealabila încunoștințare a P. On. D. Protopop tractual, a se prezenta în sf. biserică din loc în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoria.

Cei din altă dieceză, au să dovedească că poșed binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Țela, din ședința Comitetului parohial ort. român, ținută la 23 Octomvre (5 Noemvre) 1923.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Fabriciu Manuila*, protopb.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bunea-română, din tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș și pășune.

2. În lipsă de locuință parohială, edificiul școlii confesionale, care se renovează acuma și constă din 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șură; iar alte supraedificate se vor face ulterior.

3. Intravilan parohial peste drum dela locuință.

4. Stolele legale.

5. Retribuția dela stat.

Intrucât nu se vor ivi reflectanți cu cvalificație de clasa a II-a, în sensul înaltului rescript consistorial Nr. 1622/1922, se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Concurenții să-și adreseze petițiile înstruate în regulă Comitetului parohial din Bunea-română, pe calea Oficiului protopresbiterat ort. rom. din Belinț, și într-o Duminecă ori într-o sârbătoare să se prezenteze în sf. biserică din Bunea-română, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în strajire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt poștiți a se prezenta la protopresbiterul tractual spre a-i dovedi că au cvalificația prescrisă pentru această parohie, și întru atât sunt din altă dieceză, la P. S. Domn. Episcop diecezan, ca să le dea binecuvântare spre a putea concura.

Dările după sesie și după intravilan le va suporta alesul.

Comitetul parohial.

In î. telegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

1—3

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Dr. Romul Mager.

Important pentru toți Institutorii și Invățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂNC:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE
STEFAN VELOVAN

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

institutori din Craiova, foști institutori la școala primară de aplicație a școlii normale de învățători din Craiova.

De vânzarea la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

Tiparul și editura tipografiei diecezane ortodoxe române din Arad.